

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МОВНА ОСОБИСТІТЬ ЯК СУБ'ЄКТ КОМУНІКАЦІЇ»

Компонента освітньої програми – **вибіркова** (3 кредити)

Освітньо-професійна програма	Філологія
Спеціальність	035 «Філологія»
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) – доктор філософії
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Антофійчук Алла Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри сучасної української мови (https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=SDmo8BAAAAAJ&view_op=list_works)
Контактний тел.	+380372584832
E-mail:	a.agafonova@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/
Консультації	понеділок з 13.00 до 15.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Багаторівнева проблема мовної особистості, тобто особистості, що презентує себе через мову, уже декілька десятиліть поспіль активно розробляється у лінгвістиці. Об'єктом лінгвістичного аналізу в теорії мовної особистості є узагальнений образ носія мовних знань, культурних цінностей та комунікативно-діяльнісних настанов. Модель мовної особистості може бути виражена на трьох рівнях: 1) вербально-семантичному – коли носій мови володіє мовою на рівні норми; 2) когнітивному, що відображає картину світу, яка сформована на основі індивідуальних понять, ідей, ієрархії цінностей; 3) прагматичному, який відображає комунікативні інтенції індивіда.

Теорія мовної особистості як суб'єкта комунікації розвивається у рамках антропоцентричної парадигми знань з опертям на базові напрацювання новітньої лінгвістики з урахуванням нерозривного зв'язку буття, мови, мислення, культури. Функціональна єдність мови та мовлення репрезентує мовну особистість як феномен, що зреалізовується в індивідуальних дискурсивних виявах.

У процесі вивчення курсу здобувачі зможуть засвоїти термінологічний апарат з проблеми, основні положення теорії мовної комунікації, структуру і складники мовної комунікації, лінгвістичне моделювання мовної особистості, основні принципи, правила й конвенції безконфліктного спілкування; зможуть орієнтуватися у проблемі виявлення комунікативних процесів та визначення їх складників, визначати типи і види спілкування, визначати структуру і складники комунікації, застосовувати принципи і правила спілкування, здійснювати аналіз комунікативних актів, характеризувати лексичні, семантичні та фонетичні явища

під час мовленнєвої діяльності, визначати граматичні та стилістичні проблеми мовленнєвого акту, досліджувати мовленнєвий етикет і культуру спілкування мовців, давати власну оцінку комунікативним явищам і процесам.

Мета навчальної дисципліни – вивчення феномена мовної особистості як суб'єкта комунікації, невід'ємного елемента мовного спілкування; формування вмінь і навичок правильно розуміти й аналізувати явища мовного спілкування; використовувати набуті знання у вивченні фахових дисциплін та суто філологічних дослідженнях.

Предмет вивчення навчальної дисципліни – специфіка мовної особистості як суб'єкта комунікації.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	
Тема 1	Поняття комунікації у сучасній науці. Різновиди комунікації. Особливості людської комунікації.
Тема 2	Комунікативний процес та його складники.
Тема 3	Комунікативний акт як функціональна одиниця комунікативного процесу.
Тема 4	Моделі комунікації. Функції комунікації.
Тема 5	Основні види комунікації. Форми вербальної комунікації
МОДУЛЬ 2. КОМУНІКАНТИ ЯК СУБ'ЄКТИ КОМУНІКАЦІЇ	
Тема 6	Підходи до вивчення мовної особистості як основного суб'єкта комунікації.
Тема 7	Структура мовної особистості як учасника комунікативного процесу. Комунікативна складова мовної особистості.
Тема 8	Соціальні й комунікативні ролі співрозмовників.
Тема 9	Психологічний та соціоінтерактивний складники мовної особистості
Тема 10	Мовний, мовленнєво-риторичний та національно-культурний складники мовної особистості

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Курс «**Мовна особистість як суб'єкт комунікації**» використовує сучасні освітні технології (інтерактивні методи, цифрові ресурси, проблемно-орієнтоване навчання) та різні форми навчання (лекції, семінари, проєктна діяльність, самостійна робота). Поєднання когнітивного, дискурсивного, комунікативного аналізу, кейс-методів і рольових ігор сприяє формуванню аналітичних, мовних і критичних компетентностей здобувачів освіти.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне та письмове опитування, тестування, есе, творча робота, проєкти, презентації та ін.

Підсумковий контроль – залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Комунікація. – <http://www.uk.wikipedia.org/wiki/Комунікація>
2. Ніколаєнко І.В. Міжкультурна комунікація і мова. – http://www.rusnauka.com/13.DNI_2007/Philologia/21224.doc.htm
3. Шинкаренко Т. "Комфортна дистанція", щира усмішка і – о'кей? // Віче. – <http://www.viche.info/index.php?action=archive&id=133>
4. «Мовознавство» (журнал НАН України) – <http://movoznavstvo.org.ua/>

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Мовна особистість як суб'єкт комунікації» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни <https://phil.chnu.edu.ua/media/mntoerm/movna-osobystist-ia-subiekt-komunikatsii.pdf>